

Rettroende, ja – men ikke godtroende

Han er principielt imod, at islamiske banker tjener ekstra på deres kunders religiøsitet. Samtidig spår han, at islamisk finansiering har gode vækstbetingelser i dagens Danmark. Naser Khader fortæller om bl.a. det muslimske ungdomsoprør, valget af ejerbolig, samt religiøst påvirket forbrug.

AF SANDY THORNLAND

Naser Khader behøver ingen nærmere præsentation. Den konservative folketingspolitiker har efterhånden i mange år haft en fast plads i mediebildet, ikke mindst de gange, hvor debatten har handlet om muslimers rolle i det danske samfund. Og når han taler om bolig og boligfinansiering, trækker han på egne erfaringer, oplysninger han har indsamlet i studietiden, samt hvad han har hørt hos nogle af de mange mennesker, han møder i sin hverdag.

"Beslutter man sig for at købe fast ejendom i Danmark, er det fordi man ønsker at slå rod. Mange i min fars generation og for den sags skyld også i min egen generation har haft en forestilling om på et eller andet tidspunkt at vende hjem igen. Ofte har det været en urealistisk forestilling. For hver gang, de besøger deres oprindelige hjemland, opdager de, at både de selv og deres børn føler sig stadig mindre hjemme.

De har vænnet sig til livet i Danmark, og derfor vælger mange af de velfungerende, veluddannede at købe en bolig heroppe. Det må gerne være et hus med god plads og en have, hvor man kan dyrke lidt grøntsager. Og hvis man ønsker at bevare traditionen for at bo flere generationer sammen, er det ikke nok med en tre-værelses lejlighed."

Ser man på de yngre, der har økonomisk og menneskeligt overskud til at købe en bolig og deltage i nærsamfundet, så ønsker mange af dem at bo steder, hvor der bor forholdsvis mange "gammeldanskere". Naser Khader uddyber:

"De såkaldte ghettoer er noget, de færreste bor i frivilligt. Det er bare nemt at få en lejlighed i dem. Folk vil gerne bo i en bydel, hvor der er mange, som ligner dem – men de skal ikke bo i samme opgang!

Jeg husker en iraker, der var flygtet til Danmark. Det første sted, Dansk Flygtningehjælp placerede ham og hans familie,

var Nørre Snede. Han ville gerne åbne en egen forretning, men i lokalområdet var der så få mennesker med en lignende baggrund som hans, at han ikke kunne falde til og komme i gang med forretningen. Så flyttede han til Hillerød, hvor der efterhånden bor mange med udenlandsk baggrund. Det bryder han sig heller ikke om, for nu kommer hans børn hjem og fortæller, at de har lært at tælle til ti på somalisk. Det var ikke det, han ville."

Lavere forbrug end gennemsnitsdanskere

Når en familie har besluttet sig for at købe en bolig, og banken skal fastsætte, hvor stort et lån den mener, at det er forsvarligt at yde, beregnes der ud fra en standard et rådighedsbeløb – dvs. det beløb, der skal være tilovers til familiens daglige forbrug, når alle faste udgifter er betalt. En familie med to voksne og fire børn har – som omtalt i en anden artikel her i "Ejendomsmægleren" – fået fastsat et rådighedsbeløb på godt 12.000 kr., og da begge forældre tjener en pædagogløn, er der ikke mange penge tilbage til at afbetale boligen med.

Selvom familien kan dokumentere, at den kun har et forbrug på cirka det halve, holder banken fast i, at den ikke vil sænke rådighedsbeløbet og hæve lånebeløbet tilsvarende. Hvad mener du om det?

"Mange med indvandrerbaggrund har et lavere forbrug end gennemsnitsdanskere. De bruger ikke penge på rødvin, de køber varer på udsalg, og de er vant til at hjælpe hinanden ved f.eks. at låne hinanden penge," forklarer Naser Khader, der mener, at banken bør se på de virkelige tal i stedet for at gøre sine standardtal ufravigelige og derved forhindre familien i at låne lidt mere og kunne få en bedre bolig.

"Man er meget sparsommelig. Og her skal siges, at bedsteforældregenerationen har et helt andet syn på forbrug end de yngre har. De helt unge forbruger løs, indtil de stifter

familie. De ældre sparer, hvor de kan," siger han og giver et par eksempler fra sin egen familie:

"Da min bog 'Ære og Skam' udkom i 1996, blev jeg kritiseret af en del muslimer. Min far havde i moskeen hørt om denne kritik og fortalte mig om det, da han kom hjem. Jeg sagde, at de, der kritiserede min bog, skulle købe den, så de kunne læse den og forstå, hvad der var min hensigt. 'Hvad koster bogen,' spurgte min far. Jeg svarede, at den kostede 198 kr. Han udbrød: 'Det er da alt for meget. Til den pris kan de få ti kyllinger!'

De ældre sammenligner priser og sparer, hvor de kan. Det er en del af kulturen. Når min mor rejser til Mellemøsten for at besøge familien, forventer de, at hun har gaver med. Derfor tager hun på januarudsalg heroppe og køber fire skjorter for 200 kr. – så er der til fire gaver," smiler Naser Khader, slår ud med hånden og nikker lidt for sig selv. "Sådan er det bare. Når man har en stor familie, ændrer man sit indkøbsmønster tilsvarende."

Islamisk bank – nej tak

Samtalen med Naser Khader har varet et lille kvarters tid, da emnet islamisk finansiering kommer på bane. Hvor konversationen hidtil var let og uformel, spores nu en vis skarphed i hans stemme:

"Jeg er principielt modstander af islamiske banker. Det er en overdivelse af religionen," slår han fast og trækker vejret dybt, inden han fortsætter: "Der findes 55 muslimske lande, og i dem er de islamiske banker langt fra fremherskende. Faktisk fungerer over 90 pct. af bankerne i disse lande efter vestlige principper. F.eks. har alle store internationale banker forretningssted i Dubai."

Det muslimske krav om rentefrihed behøver ifølge Naser Khader ikke tages så bogstaveligt:

"Det er et fortolkningsspørgsmål. Nogle siger, at når der i Koranen tales om renter, så menes det samme som det, der står om ågerrenter i Det Gamle Testamente i Bibelen. I gamle dage var det sådan, at långiverne ofte krævede ekstremt høje renter, og når låntagerne ikke kunne betale, blev de slaver hos långiverne."

I givet fald vil tekstpassagerne altså kunne udlægges sådan, at de blot vil advare de rettroende mod at komme i kløerne på en ågerkarl, der kræver for høje renter – og at de dermed ikke ubetinget forbyder at betale renter.

Men tilbage til bankerne:

"De islamiske banker har et system, der svarer til Profit-and-Loss Sharing (PLS). Går det godt, tjener banken mere, end hvis den tog konventionelle renter. Går det skidt, har banken risikoen. Islamiske banker tjener mere på deres udlån end banker, der tager renter. De udnytter folks tro for at opnå økonomisk gevinst. På politstudiet skrev jeg en opgave om det, hvor jeg sammenlignede islamiske og vestlige banker. PLS er dyrere for låntagerne end renter. Renter er fleksible, de kan gå op eller ned, de reflekterer markedet," argumenterer Naser Khader.

Han fortæller, at der tidligere har været en islamisk bank i Danmark:

"Islamiske banker tjener mere på deres udlån end banker, der tager renter. De udnytter folks tro for at opnå økonomisk gevinst."

Naser Khader foretrækker, at økonomi og religion holdes adskilt. Efter hans mening bør boligkøbere vælge det økonomisk mest favorable lån.

"The Islamic Bank lå i Jernbanegade nær Københavns Rådhusplads. Den eksisterede i godt 10 år, inden den lukkede for omkring 15 år siden. I de seneste år er der sket meget, mange muslimer er blevet mere religiøse og vil gerne gøre ting på den korrekte måde. Derfor spår jeg finansieringsselskabet Amanah, der åbnede sidste år, mere succes end The Islamic Bank havde."

Den nye fromhed

Den nye religiøsitet, der bl.a. giver gode vækstbetingelser for islamiske finansieringsprodukter, udspringer i høj grad af de yngre muslimer:

"Man taler meget om det muslimske ungdomsoprør. Der sker på en måde det modsatte af, hvad vi kender fra 68'erne oprøret. De unge opfatter deres forældre som slappe i troen, og de håner den ældre generation. Hvis du tager ud i luft-havnen for at se, hvem der rejser på pilgrimsfærd til Mekka, er gennemsnitsalderen væsentligt lavere end for 10 år siden. Der er prestige i at kunne fortælle, at man har været på pilgrimsrejse flere gange."

Og fromheden er noget, mange gerne skilter med:

"Når man beder meget, kan man få en lille plet i panden. Nu er det blevet moderne blandt mænd i Egypten at købe en sort sten og gnide den på panden for at vise, at man beder ofte. Og i danske gymnasier, hvor der går mange muslimer, kommer der større krav fra eleverne om at f.eks. at etablere bederum."

Naser Khader vurderer, at det ofte er palæstinensere, somaliere, pakistanere og marokkanere, der er de mest religiøse – mens iranere, der bor i Danmark, afviser religion, og tyrkere har en mere neutral holdning.